Eric Le Gras

Herbert Prins

"Natuurbehoud lukt alleen in grote gebieden. Daar kun je volstaan met beschermen tegen invloeden van buitenaf. Op alle andere plaatsen is natuurbeheer geen rare kreet, maar noodzaak." Een hoogleraar die natuurbeheer èn -behoud in zijn takenpakket heeft, hekelt de hypocrisie in onze liefde voor de natuur. "Steek de Veluwe maar in de fik."

Interview

Hij oogt vermoeid. "Gisteravond moest ik een vergadering voorzitten over de verdeling van beurzen voor onderzoek in de tropen", verontschuldigt hij zich, "en dat duurde tot één uur." De Wageningse hoogleraar natuurbeheer en natuurbehoud in de tropen begint vervolgens over het interview met Jan Pen dat onlangs in VM verscheen: "Pen beweert dat hoogleraren buitengewoon plezierig werk hebben en daarom niet ook nog eens een hoog salaris hoeven te krijgen. Dat ben ik niet met hem eens. Zo af en toe is dit zwaar werk en je verdient, gezien het aantal gewerkte uren, niet eens zo veel. Nauwelijks achttien gulden netto per uur, ongeveer zoveel als een werkster."

Een paar jaar geleden klonk Prins (1953) positiever. Hij was net gepromoveerd en vertelde enthousiast over het Manyara National Park in Tanzania waar hij had gewerkt, over de manier waarop Kaapse buffels voedsel zoeken en over de neushoornbaby die hij had willen grootbrengen. Toeristen hadden Faruk, de naam die het neushoorntje kreeg, gevonden op de modddervlakte langs het Manyarameer. Hij was aangevallen door stropers en alleen achtergebleven toen zijn moeder de aanvallers verjaagde. Zonder hulp van mensen was het zeldzame zwarte neushoorntje ten dode opgeschreven geweest. Prins had hem meegenomen en met vallen en opstaan uitgevonden wat een neushoornbaby eet en hoe je hem de liefde geeft die ook een neushoorn nodig heeft.

Faruk redde het niet. Hij groeide wel goed op een dieet van melk, water en suiker, maar zijn poot was door de speren van de stropers verwond en verlamd geraakt. Uiteindelijk belandde hij op de operatietafel van een bezoekende Amerikaanse neurochirurg. Daar bleek dat de kwetsuren van de neushoornbaby veel ernstiger waren dan was verwacht, niet alleen de poot maar ook de long was geraakt. Faruk stierf op de operatietafel.

Een ontroerend verhaal. Prins moest lachen als hij zich de spelletjes herinnerde die hij met Faruk speelde en hoe deze, ondanks zijn manke poot, hem steeds vaker omver duwde. Hij kreeg een zachte blik in de ogen als hij vertelde over de manier waarop de neushoorn genoot wanneer je hem over zijn buik aaide. En hoewel Prins dondersgoed wist dat hij met een wild dier te maken had, had hij liefde voor Faruk opgevat en was hij bedroefd geweest toen deze overleed. Maar nu, op een zaterdagmiddag in een rustig café, klinkt hij nogal cynisch: "Waar ik moeite mee heb, is dat veel mensen, bijvoorbeeld politici, met de mond belijden dat ze begaan zijn met de natuurbescherming, zonder dat er werkelijk iets gedaan wordt."

Plotseling haalt Prins een boek met gedichten van *Ovidius* uit zijn jaszak: "Dit is mijn favoriete leesvoer. Ik houd van schrijvers uit de Oudheid."

■ *Een overblijfsel van een klassieke opleiding?*

"Nee, ik heb HBS-B en daar ben ik blij mee. Een brede en bruikbare achtergrond. De klassieken ben ik later gaan lezen. Ze geven me informatie over hoe de wereld er vroeger uitzag en dat is van belang voor mijn vak. Volgens *Tacitus* liepen de Romeinse legers zeventig dagen door het Hercynische Woud in Germania. Snel kwamen ze niet vooruit, maar een kilometer of tien per dag haalden ze wel. Dat waren dus zevenhonderd kilometers door een en hetzelfde Europese bos. In het Romeinse Rijk, zeg maar van Wageningen tot Bagdad, woonden toen zo'n zestien miljoen mensen, niet veel meer dan nu in heel Nederland. De Sahara was ooit een vruchtbaar gebied, dat een grote variëteit aan diersoorten herbergde. De noordelijke Magreb is al in de Oudheid door intensieve landbouwmethoden tot woestijn geworden."

■ *En zo gaat het nog steeds. Wat is eigenlijk dat 'natuurbeheer' dat in uw leeropdracht staat? Moeten mensen de natuur niet juist met rust laten?*

"Natuur noem ik een stuk land of water dat zichzelf reguleert en in stand houdt. Dat hebben we in Nederland niet meer. Ja, de Waddenzee, maar daar is de mens ook al volop bezig. Wat we hier natuur noemen is in feite pre-industrieel cultuurland. Onze heidevelden zijn ontstaan door overbegrazing van schapen. Als ze in de Sahel lagen, dan zouden we ze als uitgeput en geërodeerd land beschouwen. Hier is